

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΑΝΤΙ

Περίοδος Β'
Τεύχος 910
Παρασκευή
21 Δεκεμβρίου 2007
Τιμή: 4 ευρώ

ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ...

ISSN 1108-9822

52

9 771108 982000

Ποίηση χαμηλόφωνη

Στέλιος Μαφρέδας, *Ταριχευτής ημερών*,
Άρμός, Άθήνα 2007

Η συλλογή *Ταριχευτής ημερών* είναι τό πρώτο ποιητικό βιβλίο του Στέλιου Μαφρέδα. Άρκει όμως μιά πρώτη ματιά για να πεισθεί κανείς πώς δέν απαρτίζεται από πρωτόλεια κείμενα. Σίγουρα ό ποιητής έχει διανύσει κάμποσο δρόμο ποιητικής μαθητείας προτού αποφασίσει να εκδόσει τό παρόν βιβλιαράκι –ένα τομίδιο μέ 49 όλιγόστιχα ώς επί τό πλείστον ποιήματα. Έτσι βλέπει κανείς πώς ό φακός στρέφεται πρός τίς στιγμές εκείνες πού στό πέρασμα του καιρού αποτελούν μικρούς σταθμούς στην προσωπική ζωή του ποιητικού ύποκειμένου. Μιά άνιχνευτική προσπάθεια πού άλλοτε δικαιώνεται περισσότερο και άλλοτε λιγότερο, αλλά πάντα άναζητάει τό όντολογικά σημαντικότερο. Συνήθως ό λόγος άφορά τό έρωτικό άλλο και πολλά κείμενα μοιάζουν μέ άνεπίδοτα έρωτικά γράμματα. Πέρα όμως από τό θεματικό επίπεδο ό λόγος, έρωτικός ή όχι, άποκτάει τό ποιητικό του άλλοθι από τίς ύπαρξιακές προεκτάσεις του. Κάτι πού φαίνεται άμέσως από τούς προειδοποιητικούς στίχους πού διαβάζουμε πριν από τά περιεχόμενα: ...γιατί, κάθε πού / νοιώθω άνήμπορος / φωνάζω τ' όνομά της. "Η όταν διαβάζουμε στίχους σαν τούς επόμενους: Σήμερα στό ταξίδι μου / μέ συντροφεύει ή μορφή σου. Νωπός άκόμη ό χωρισμός μας / και ή ίσορροπία δέν έχει άποκατασταθεί. Καλύτερα όμως να παραθέσω έδώ ένα δλόκληρο ποίημα. Λέγεται «Περιφέρομαι ίκέτης».

Έδώ σ' αυτή τήν προκυμαία θά μέ συναντήσεις
κάθε βράδυ, ίκέτης τών θεών να περιφέρομαι
ανάμεσα σε σκάφη νεόπλουτων
μέ όνόματα φαιδρά.

Μέ τούς άτυχους μελαψούς να συμφύρομαι
πού καρδοκοῦν στό κύτος τών πλοίων
να χωρέσουν,
ένώ έγώ,
–ό κατά γενικήν όμολογίαν έπιτυχημένος–
παρακαλώ στον κόρφο σου να μέ περιθάλψεις.

Έδώ σ' αυτή τήν προκυμαία θά μέ βρείς
μέ σκυμένο κεφάλι, να ψάχνω τά ίχνη σου.

Πρόκειται, όπως βλέπουμε, για μιά ποίηση χαμηλόφωνη πού δέν χάνει τό μέτρο της. Ό ποιητής φαίνεται να έχει σταθμίσει μέ περίσκεψη τά περιουσιακά του δεδομένα και δέν πελαγοδρομεί. Έχει συνεπώς όριοθετήσει τό στόχο του και τόν ύπηρετεί μέ σύνεση, χωρίς να ύποδύεται ρόλους πού δέν του άνήκουν. Άρα, και γι' αυτό μας πείθουν οι στίχοι του, μέ άκρα ειλικρίνεια και μέ μετροημένα λόγια.

Μετροημένα λόγια. Κάνει έντύπωση, σ' αυτή τήν πρώτη εμφάνιση ενός ποιητή, ό άπέριττος και λιτός λόγος τών κειμένων. Λές και τά ύλικά έχουν ζυγιστεί σε ζυγαριά άκριβείας. Τίποτε τό πλεοναστικό, τίποτε τό ξώφαλτσο. Οι λέξεις παίρνουν τή θέση τους μέσα στις φράσεις σαν να καταλαμβάνουν άριθμημένες θέσεις ή σαν να 'ναι άπο μόνες τους έτοιμες γι' αυτή τή δουλειά. Όντας ξεκαθαρισμένος ό στόχος, ή έκφραστική προσπάθεια φτάνει σε άνάλογο άποτέλεσμα. Καθαρός λόγος και ειλικρινής πού έχει κάτι δικό του να πει, λίγο ή πολύ δέν έχει τόση σημασία, και τό λέει μέ έναργεια. Παράδειγμα, όπως και τό προηγούμενο, τό έπόμενο ποίημα. Έπιγράφεται «Άναπάντητες κλήσεις».

Τί άπόγιναν άπόψε οι φίλοι μου.
Όλη μέρα τούς άναζητώ –
κανείς δέν άποκρίνεται στις κλήσεις μου.

Κι έσύ δέν είσαι πουθενά,
συνέχει άκούω τή φωνή να λέει
άφηστε τό μήνυμά σας...

Νοιώθω λύπη, νιώθω άδικημένος,
τώρα πού ό πόνος στό στήθος δυναμώνει
να μήν είσαι δίπλα μου
και στό τηλέφωνο ή φωνή είναι μαρτύριο,
δέν είναι παρηγοριά...

Μέ τόν *Ταριχευτή ημερών* ό Στέλιος Μαφρέδας μπαίνει στό στίβο τής ποίησης έχοντας πίσω του σημαντική συναφή προπαίδια. Αυτό τουλάχιστον δείχνουν τά κείμενά του. Μακριά από σκηνοθετημένους άναστεναγμούς ή ρητορικές κορώνες, μένοντας κοντά στον έαυτό του, μας δίνει λίγα ψήγματα του έσωτερικού του κόσμου. Κι αυτό μέ πάσα ειλικρίνεια, σαφήνεια και οικονομία λόγου. Πρόκειται για μιά καλή άρχή, έλπιδοφόρα για μιά καλύτερη συνέχεια.

Γιώργος Άράγης

(μετάφραση: Αγλαΐα Κατράκη, εκδ. Κέδρος, 2007). Πέρα από την επιβεβαίωση του ακραίου ηδονισμού του ντε Σαντ, φανερώνεται η πλευρά του ερωτοπαθούς και αυτοκαταστροφικού άντρα, πού, ωστόσο, μέσα από την αλληλογραφία του με τη νεαρή και όμορφη κουνιάδα του Αν-Προσπέρ ντε Λονέ αποκαλύπτεται συναισθηματικά ευάλωτος.

Στον κόσμο της νευρολογικής ιδιαιτερότητας μας οδηγεί ο **Oliver Sacks** μέσα από επτά παράδοξες ιστορίες: *Ένας άνθρωπολόγος στον Άρη* (μετάφραση: Κώστας Ποτάγας – Άννυ Σπυράκου, εκδ. Άγρα, 2007). Ένα συναρπαστικό βιβλίο πού μετατρέπει τις νευρολογικές περιπτώσεις σε κορυφαία παραδείγματα της ανθρώπινης περιπέτειας και της δύναμης αναδιάταξης του κόσμου μέσα από την ιδιαίτερη «οπτική» πού προκύπτει από νευρολογικές δυσλειτουργίες. Μια μοναδική νέα εμπειρία πού αξίζει να προσεχτεί από τον «φυσιολογικό», λεγόμενο, άνθρωπο, καθώς ανοίγει κόσμους μη ορατούς σ' αυτόν ιστορίες πού μοιάζουν παράδοξες αλλά είναι ουσιαστικά άκρως διδακτικές. Η ικανότητα του συγγραφέα να μεταφέρει επιστημονικό υλικό με σπάνια αφηγηματική ικανότητα προσφέρει ένα ελκυστικό ανάγνωσμα.

ο χαρτοκόπτης

